

Παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Κούνδουρου

Παρουσίαση βιβλίου, στις 28 του Ιουνίου, στην αίθουσα της Ένωσης μας, το βιβλίο του Γιάννη Γ. Κούνδουρου, «Το γενεαλογικό δένδρο της οικογένειας των Κουνδούρων. Συσχέτιση με την ιστορία, τον τόπο, την παράδοση, την πολιτική, τον πολιτισμό και τις τέχνες» (εκδόσεις Αργύρη Καραμήτσου, πρόλογος Θεοχάρη Δετοράκη).

Στο πυκνό ακροατήριο διακρίνονταν, εκτός από τον συγγραφέα, τη σύζυγο και τα παιδιά του, σύσσωμο το Δ.Σ. της Ένωσης, ο πρόεδρος της Παγκρήτιου Γιώργος Μαριδάκης, εκπρόσωποι κρητικών σωματείων, ο Γιώργος Βαρδινγιάννης και πολλοί άλλοι, Σφακιανοί και φίλοι των Σφακιών και του Γιάννη.

Ανάμεσα στα παρόντα μέλη της οικογένειας, οι εγγονές του Μανουήσου Κούνδουρου, Δέσποινα και Χρυσήδα, ο σκηνοθέτης Νίκος Κούνδουρος, ο Τίπος Ρούσου Κούνδουρος.

Μετά το καλωσόρισμα από τον Πρόεδρό μας Σίδη Μανουσογιάννη, σύστησε τον συγγραφέα στο κοινό ο Αντιπρόεδρος της Ένωσης, Βαγγέλης Γουμινάκης.

Μίλησε για τον πολιτικό μηχανικό, φιλοπελιστή και ιστοριοδίφη Γιάννη και τους άμεσους προγόνους του, μέχρι τον προπάππο του Γεώργιο Μανουήσου Κουντουράκη, οπλαρχηγό-πεντακοσιάρχο στην επανάσταση του 1858 και πληρεξούσιο της Χώρας Σφακιών (Εμπρόργαλιου) στην επανάσταση του 1866.

Γιάννης Κούνδουρος
Ο Γιάννης Κούνδουρος μεγάλωσε στο Λασιθί, σπούδασε στο Μετσόβιο Πολυτεχνείο και εργάστηκε, με μεγάλη επιτυχία, ως πολιτικός μηχανικός για πάνω από 50 χρόνια, διαπρεπώντας, παράλληλα, και ως φιλοπελιστής.

Τα τελευταία χρόνια αφοσιώθηκε στην αναζήτηση και ανάδειξη του γενεαλογικού του δένδρου, από τη σφακιανή ρίζα ως τις απολήξεις των πολυαίτιμων διακλαδώσεών του.

Με αφηρητία τα Σφακιά και αίσιαστο μεράκι ο Γιάννης Κούνδουρος όργωσε την Κρήτη απ' άκρου σ' άκρο, αναζητώντας και καταγράφοντας ιστορικά και ανθρωπογεωγραφικά στοιχεία και πληροφορίες, απλώνοντας την έρευνά του, στις εσαχτίες του Ελληνισμού: Στη Σικελία, στη Μικρασία και στη μακρινή Γεωργία.

Σε βιβλιοθήκες και αρχεία, συναντήσεις και συνομιλίες, εντόπισε και συνέδεσε τελέως τις εκατοντάδες ψηφίδες ενός πολychρωμου μωσαϊκού, με συνεκτικό ιστό ένα επάνωμο που εβλάστησε στα Σφακιά και απλώθηκε ως εκεί που ακτινοβολεί η Επαρχία.

Απ' τη σφακιανή ρίζα ως τη λασιθιώτικη κορφή, ο Γιάννης Κούνδουρος, αποτύπωσε στο βιβλίο του ως και τη πιο μικρή φυλλωσιά του οικογενειακού του δένδρου.

Ταυτόχρονα όμως, με την υπομονή και την εργατικότητα του μυρμηγκιού, μας άφησε ένα πλούσιο προσωπωγραφικό υλικό, σύγχρονων και παλαιότερων σφακιανών, και όχι μόνο, με στοιχεία, πληροφορίες, εικόνες, φωτογραφίες.

Το αποτέλεσμα: θαυμαστό! «Ο καθένας που γυρνά στον τόπο του δεν είναι νικητής. Αλλά κανένας δεν είναι νικητής, σα δεν γυρνά στον τόπο του» όπως έλεγε ο μεγάλος Μπρέχτ.

Ο Γιάννης γύρισε στα Σφακιά, νικητής!

Για το βιβλίο μίλησε ο, επίσης Αντιπρόεδρος της Ένωσης και παλιός φίλος του συγγραφέα, Γιάννης Πολυράκης, αναδεικνύοντας σε οθόνη κάποιες από τις χαρακτηριστικότερες φωτογραφίες της έκδοσης.

Ο κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης παίχνει τη βιβλιογραφική πληρότητα του πονήματος και στάθηκε ιδιαίτερα στη φωτογραφία του εξωφύλλου που απεικονίζει τη Χώρα, όπως ήταν γύρω στο 1900, ερειπωμένη, με χεύουσες τις πληγές από τις αλλεπάλληλες επαναστάσεις που η σκληρή καταστολή τους ανάγκαζε, όσους το μπορούσαν, να ξενιτευτούν. Ο Γιάννης Πολυράκης, στην παρουσίαση του βιβλίου, ανέφερε: « Είναι μεγάλη μας χαρά που έχουμε σήμερα κοντά μας και τιμούμε έναν ευγενή Σφακιανό τον κ. Γιάννη Κούνδουρο για το βιβλίο του «Το Γενεαλογικό Δένδρο της Οικογένειας Κούνδουρων».

Όταν πήρα στα χέρια μου το βιβλίο με την ιδιόχρητη αφίερωση του Συγγραφέα «Στον πολύ αγαπητό φίλο...» με τη πρώτη ματιά με εντυπωσίασε ο όγκος της δουλειάς και η ποιότητα που αποτινεί το έντυπο.

Στο εξώφυλλο κυριαρχεί η εντυπωσιακή φωτογραφία, της Χώρας των Σφακιών μια σπάνια φωτογραφία του 1900 όπου διακρίνονται ακόμη ερειπωμένα σπίτια στον ομπρόργαλιο από τις καταστροφές που ακολούθησαν τις επαναστάσεις του Δασκαλογιάννη την επανάσταση του 1821 και του 1866.

Το βιβλίο αυτό δεν είναι ένα απλό οικογενειακό λεύκιμα. Είναι συγχρόνως κείμενο επιστημονικό όπου ο συγγραφέας με την ικανότητα του πρακτικού πνεύμα και νηην επιμονή που τον διακρίνει αλλά και την έντονη αγάπη του για τα Σφακιά παρουσιάζει ένα άρτιο κείμενο όπου περιγράφει την ιστορία της οικογένειάς του, παράλληλα με την ιστορία και το πολιτισμό της περιοχής όπου έζησαν οι διάφοροι κλάδοι της οικογένειας.

Έτσι το βιβλίο αυτό περιέχει ενδιαφέροντα ιστορικά στοιχεία πολλά από τα οποία τουλάχιστον για μένα ήταν άγνωστα, ή είχαν την ευκαιρία να τα γνωρίσω και υπό άλλη, πλήρως

Ο κεντρικός ομιλητής Αντιπρόεδρος της Ένωσης και παλιός φίλος του συγγραφέα, Γιάννης Πολυράκης έκανε την παρουσίαση του βιβλίου.

τεκμηριωμένη, οπτική. Ο τίτλος «Το Γενεαλογικό Δένδρο της Οικογένειας Κούνδουρων» και ο υπότιτλος «Συσχέτιση με την ιστορία, τον τόπο, την παράδοση, τον πολιτισμό και τις τέχνες» εκφράζει με ακρίβεια το περιεχόμενο και τους στόχους του βιβλίου, ένα ακόμη δείγμα της οξυδερκειάς του συγγραφέα και της ακρίβειας που κυριαρχεί σε ολόκληρο το βιβλίο.

Το κείμενο στηρίζεται σε πλήθος επιστημονικών και βιβλιογραφικών πηγών. Μέτρηση στα περιεχόμενα, 125 βιβλιογραφικές αναφορές και ιστορικές πηγές από όπου αντλήθηκαν τα στοιχεία του βιβλίου. Μεταξύ αυτών αναφέρω κάποιες σπάνιες όπως η ιστορία των Σφακιών του Παπαδοπετραράκη, η ιστορία της Κρήτης του Ψιλλάκη, η ιστορία της Κρήτης

Σ' ένα πυκνό ακροατήριο, έγινε στα γραφεία της Ένωσης μας, η παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Κούνδουρου

του Δετοράκη, και το πλήθος των έργων του Σταύρου και Παρη Κελαϊδή.

Όμως υπάρχουν πολυτίμητα στοιχεία από το Ιστορικό αρχείο Κρήτης, τη Βικελαία Βιβλιοθήκη Ηρακλείου, και το Γενικό αρχείο του κράτους και δημοτολόγια δήμων και κοινοτήτων.

Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ένα πλήθος από πολύ σπάνιες και ειδικές βιβλιογραφικές πηγές όπως π.χ. το άρθρο «Σφακιά και Σφακιανοί» του Ιωάννη Τσίβη Δικηγόρου – Ιστορικού των Χανίων στο περιοδικό Κρητική Εστία, το άρθρο στο περιοδικό Ελλοτία «Οι εκλιπόντες πολιτικοί από τα Σφακιά» του Ευτ. Μαλεφάκη, καθηγητή της ιστορίας στο Α' Γυμνάσιο Αρρένων Χανίων επιστήμονα με βαθείες γνώσεις στην ιστορία της Κρήτης.

Δεν μπορώ να παραλείψω να αναφερθώ στο πρόλογο του βιβλίου γραμμένο από τον Καθηγητή Πανεπιστημίου και Ιστορικό της Κρήτης Θεοχάρη Δετοράκη όπου φαίνεται η βαθειά εκτίμηση του κ. Δετοράκη στον Συγγραφέα αλλά και η εξαιρετική γνώμη του για την επιστημονική και ιστορική αξία αυτής της προσπάθειας.

Στον πρόλογο, τα λόγια του Δετοράκη δεν είναι άχρωμα και ουδέτερα όπως σε πολλές τέτοιες περιπτώσεις αλλά είναι ουσιαστικά και δείχνουν πραγματική εκτίμηση προς το συγγραφέα και το έργο του.

Εκτενής αναφορά γίνεται στον αρχηγό της τελευταίας επανάστασης που απελευθέρωσε τη Κρήτη τον Μανουήσο Κούνδουρο γιατί όπως γράφει ο συγγραφέας, πιστεύεται ότι η προσφορά του δεν έχει αναγνωρισθεί όπως θα έπρεπε.

Ο κύριος κορμός της οικογένειας Κούνδουρου μετανάστευσε σταδιακά από τη Χώρα των Σφακιών γύρω στα 1880 στο Άγιο Νικόλαο. Όπως αναφέρεται και στο βιβλίο, οι Κούνδουροι θεωρούνται οι πρώτοι κάτοικοι (ιδρυτές) του Αγ. Νικολάου και η οικογένεια αυτή έπαιξε κεντρικό ρόλο στην οικονομική, πολιτιστική και πολιτική ζωή της περιοχής.

Δεν θα μτώ σε ονοματολογία και σε οικογενειακές λεπτομέρειες αν και θα μπορούσε κάποιος να αναφέρει σημαντικά ονόματα όπως αυτό του σκηνοθέτη Νίκου Κούνδουρου, από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες του σύγχρονου Ελληνικού κινηματογράφου.

Ο Γιάννης Κούνδουρος με το έργο του έκανε κάτι πολύ σημαντικό. Έγραψε την ιστορία μιας οικογένειας αλλά παράλληλα προσφέρει στους ιστορικούς του μέλλοντος μια σημαντική πηγή πληροφοριών. Ας σκεφτούμε πόσο σημαντικό ρόλο παίζουν πολύ πιο φαινομενικά ασήμαντα πράγματα, όπως

Τον λόγο και την εικόνα διάνθισε με τη μουσική του, το συγκρότημα ο Μιχ. Πολυχρονάκης

τα διάφορα συμβόλαια αγοραπωλησιών τα προικοσύμφωνα τα πρακτικά δικαστηρίων τα δημοτολόγια κ.α. για τους μετέπειτα ιστορικούς και πως με τα στοιχεία αυτά διασταυρώνουν, συνθέτουν τα τεκμηριώνουν τα γεγονότα.

Αλλά και από κοινωνιολογικής πλευράς ένα τέτοιο βιβλίο είναι επίσης μια σημαντική πηγή πληροφοριών που δείχνει σε βάθος χρόνου πως οι κοινωνικές, γεωπολιτικές και οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τη συμπεριφορά των κοινωνιών και δημιουργούν τις μεταναστευτικές ανάγκες του κόσμου και επίσης πως οι κοινωνίες επηρεάζονται από την οικονομική κατάσταση, την ειρήνη και τους πολέμους.

Η φωτογραφία του εξώφυλλου με τα κατалоπα των ερειπωμένων σπιτιών στη Χώρα των Σφακιών είναι χαρακτηριστική, όπου φαίνεται γιατί οι Κούνδουροι, αλλά και τόσες άλλες Σφακιανές οικογένειες εγκατέλειψαν το Σφακιά, που πριν την επανάσταση του Δασκαλογιάννη άκμαζαν, και αναζήτησαν άλλες πατρίδες όπου και μεγαλούργησαν.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά τον εκλεκτό φίλο Γιάννη Κούνδουρο για

Συγκινημένος ο Γιάννης, παρέλαβε από τα χέρια του Σίδη Μανουσογιάννη, τιμητική πλακέτα, προσφορά της Ένωσης μας.

το εξαιρετικό ιστορικό κείμενο που είναι αποτέλεσμα επίπονης και μεθοδικής προσπάθειας μιας δεκαετίας. Επισκέφτηκε και είχε προσω-

πικές επαφές με όλα τα άτομα που σχετίζονται με την οικογένεια αλλά και με κάθε άλλο άτομο από το οποίο θα μπορούσε να αντλήσει πληροφορίες και κατάφερε να ανακάλυψε κλάδους της οικογένειας ακόμη και μακρινή στη Γεωργία.

Θα μπορούσα να πω πολλά για τον Γιάννη. Η ποιότητα του έργου που παρουσιάζουμε σήμερα είναι ο καλύτερος δείκτης της προσωπικότητας και της λεβεντιάς του Συγγραφέα. Ο Γιάννης είναι ένας σπουδαίος, ευγενής Σφακιανός».

Τον λόγο και την εικόνα διάνθισε με τη μουσική τους ο Μιχάλης Πολυχρονάκης και η παρέα του, με τη διακριτική παρουσία συνεργείου βιντεοσκόπησης απ' τον τηλεοπτικό σταθμό Blue Sky, του φίλου Νικηφόρου Κισσανδράκη.

Συγκινημένος ο Γιάννης Κούνδουρος παρέλαβε από τα χέρια του Σίδη Μανουσογιάννη, τιμητική πλακέτα, προσφορά της Ένωσης μας, και συμμετείχε στο κέρασμα που ακολούθησε.